

G CONSELLERIA
O AFERS SOCIALS
I I ESPORTS
B DIRECCIÓ GENERAL
/ PLANIFICACIÓ
EQUIPAMENTS
I FORMACIÓ

Palma, setembre de 2022

PLA SECTORIAL DE DEPENDÈNCIA 2022-2025

GOVERN
ILLES
BALEARS /

G CONSELLERIA
O AFERS SOCIALS
I ESPORTS
B DIRECCIÓ GENERAL
/ PLANIFICACIÓ
EQUIPAMENTS
I FORMACIÓ

ÍNDEX DE CONTINGUT

<u>1. INTRODUCCIÓ.....</u>	<u>5</u>
<u>2. MARC REFERENCIAL O NORMATIU.....</u>	<u>7</u>
<u>Reials decrets legislatius.....</u>	<u>14</u>
<u>Reials decrets.....</u>	<u>14</u>
<u>Ordres Ministerials.....</u>	<u>14</u>
<u>Resolucions.....</u>	<u>15</u>
<u>3. FONAMENTACIÓ TEÒRICA. BASES D'ACTUACIÓ.....</u>	<u>18</u>
<u>4. MISSIÓ, VISIÓ I PRINCIPIS RECTORS.....</u>	<u>20</u>
<u>4.1. Missió.....</u>	<u>20</u>
<u>4.2. Visió.....</u>	<u>20</u>
<u>4.3. Principis rectors.....</u>	<u>20</u>
<u>5. PROPOSTA DE LÍNIES ESTRATÈGIQUES ACTUACIONS I RECURSOS.....</u>	<u>23</u>
<u>5.1. Balanç d'accions i recursos.....</u>	<u>23</u>
<u>5.2. Línies estratègiques del Pla sectorial de dependència.....</u>	<u>26</u>
<u>6. MESURES, TEMPORALITZACIÓ, EVIDÈNCIES, PRESSUPOST I UNITATS IMPLICADES.....</u>	<u>30</u>
<u>Línia estratègica 1. Promoció de l'autonomia personal de les persones en risc de dependència i les persones en situació de dependència. Pobresa Monetària i Inclusió social.....</u>	<u>30</u>
<u>EIX 1. Donar resposta a les necessitats transitòries o permanents que presentin els i les menors amb trastorns amb els seu desenvolupament motriu, sensorial o cognitiu.....</u>	<u>30</u>
<u>EIX 2. Assolir i mantenir l'autonomia de persones en risc i en situació de dependència.....</u>	<u>32</u>
<u>Línia estratègica 2. Provisió de suports per a que les persones dependents puguin viure als seus domicilis.....</u>	<u>34</u>
<u>EIX 1. Afavorir que les persones dependents puguin romandre al seu domicili el major temps possible mitjançant suports professionals i serveis de proximitat.....</u>	<u>34</u>
<u>EIX 2. Promoure l'eliminació de barreres arquitectòniques a les llars i a l'accés de a les llars per facilitar que les persones dependents puguin romandre a casa seva el major temps possible.....</u>	<u>38</u>

<u>Línia estratègica 3. Serveis per a cuidadors/res i familiars de persones dependents.....</u>	<u>39</u>
<u>EIX 1. Impulsar la formació a familiars de les persones dependents.</u>	<u>39</u>
<u>EIX 2. Augmentar la cobertura dels serveis de respir per a familiars de persones dependents.....</u>	<u>40</u>
<u>EIX 3. Treballar pel reconeixement econòmic de familiars cuidadors</u>	<u>43</u>
<u>Línia estratègica 4. Ampliació i millora dels serveis residencials i de centre de dia per a persones dependents.....</u>	<u>44</u>
<u>EIX 1. Augmentar el nombre de places residencials per a gent gran per fer front a les necessitats d'atenció.....</u>	<u>44</u>
<u>EIX 2. Augmentar el nombre de places de centre de dia per fer front a les necessitats d'atenció.....</u>	<u>45</u>
<u>EIX 3. Foment de l'alimentació saludable i de KM 0 a residències i centres de dia. (Acords de Bellver).....</u>	<u>46</u>

1. INTRODUCCIÓ

La protecció de les persones en situació de dependència, un col·lectiu de població cada cop més important a causa dels canvis demogràfics i socials de les darreres dècades, s'ha convertit en un objectiu fonamental per la Conselleria d'Afers Socials i Esports, i el desenvolupament de polítiques per a la promoció de l'autonomia personal ha esdevingut una de les prioritats en matèria de política social des de l'entrada en vigor de la Llei Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència.

La popularment coneguda com *Llei de dependència*¹ va dotar el sistema públic de serveis socials del marc normatiu necessari per regular l'atenció i les prestacions a les persones en situació de dependència. Aquesta llei estatal va representar un important esforç de protecció no només sobre el col·lectiu de persones amb discapacitat sinó també i fonamentalment sobre el de persones grans i, per tant, es configura com un desenvolupament no només de l'art. 49 de la Constitució, sinó també de l'art. 50². Addicionalment, constitueix un pilar fonamental de les polítiques d'Igualtat, atès la gran majoria de les persones cuidadores són dones i proporcionalment són més les dones dependents.

El Pla Sectorial de Dependència a les Illes Balears, impulsat per la Conselleria d'Afers Socials i Esports pel període 2022-2025 que es presenta a aquest document, beu de l'esperit recollit per la normativa, i també del seu ressò dins l'àmbit europeu, internacional, estatal i autonòmic. Addicionalment, cerca ordenar la cartera de serveis existents, alhora que pretén reforçar noves línies d'ajuda sobre la base d'un model d'atenció a les persones al seu entorn familiar, que potencii el desenvolupament i el manteniment de l'autonomia persona, retardi el desenvolupament individual i contribueixi a la integració i permanència de les persones al seu entorn habitual.

---

¹ La Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència, fixa les bases per al desenvolupament a tot el territori espanyol de l'atenció a les persones en situació de dependència. La novetat més destacable que comporta aquesta llei és l'establiment d'un dret subjectiu en l'àmbit de l'atenció social. Les característiques més importants de la Llei 39/2006 són: el caràcter universal i públic de les prestacions, l'accés a les prestacions en condicions d'igualtat i no discriminació i la participació de totes les Administracions Públiques en l'exercici de les seves competències.

² Article 49 de la Constitució espanyola (Títol I. Dels drets i deures fonamentals. Capítol tercer. Dels principis rectors de la política social i econòmica) estipula que «les persones amb discapacitat són titulars dels drets i deures que preveu aquest títol en condicions de llibertat i igualtat real i efectiva, sense que pugui produir-se discriminació». L'article 50 de la Constitució espanyola assenyalava que «els poders públics garantiran, mitjançant pensions adequades i periòdicament actualitzades, la suficiència econòmica als ciutadans durant la tercera edat. Així mateix, i amb independència de les obligacions familiars, en promouran el benestar mitjançant un sistema de serveis socials que atendran els seus problemes específics de salut, habitatge, cultura i oci»

Aquest Pla és fruit de la tasca de planificació duit a terme per la Direcció General de Planificació dels Serveis Socials del Govern de les Illes Balears i s'ha elaborat tenint en compte les diferents situacions de dependència de la població de les Illes.

El Pla de Dependència s'ha d'entendre emmarcat dins un conjunt de plans sectorials elaborats simultàniament i amb els quals està connectat, com són: el Pla de Lluita contra la Pobresa, el Pla Interinstitucional de Coordinació per a l'aplicació de la Llei des suport a les Famílies, el Pla sectorials d'Equipaments i el Pla estratègic d'autonomia personal de les persones joves extuteades, el Pla Estratègic d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, el Pla d'Inspecció, actualització i millora de la xarxa de serveis socials d'atenció pública de la CAIB i el Pla de Formació per als professionals dels serveis socials. Aquests, seguint les instruccions de la Llei de Serveis Socials, despleguen les actuacions del III Pla Estratègic de Serveis Socials (2022-2025) en determinades actuacions socials i amb una visió sectorial de la població. Així doncs s'ha d'entendre el III Pla Estratègic de Serveis Socials (2022-2025) de les Illes Balears, actualment en avançat procés d'elaboració, com l'eix vertebrador d'aquest document i la resta de plans citats anteriorment.

El procés d'elaboració del Pla de Dependència s'alimenta de l'anàlisi, l'estudi i la reflexió de diversos documents com són els mencionats Plans, el panorama social actual i l'oferta i la demanda de serveis recollits al Diagnòstic social del III Pla Estratègic de Serveis Socials, la cartera de serveis, els acords de governabilitat de Bellver, la planificació operativa en matèria de dependència de la Direcció General de Dependència i l'avaluació i anàlisi del II Pla Estratègic de Serveis Socials (2018-2021) la vigència del qual acaba enguany.

Del costat operatiu, la situació epidemiològica actual marcarà l'adaptació que el Govern de les Illes Balears i els seus organismes autònoms hagin de fer del Pla, tenint en compte les provisions de la normativa desenvolupada en matèria COVID, amb la finalitat de preservar la salut de les persones ateses i del personal al servei de les administracions públiques, i contribuir a contenir el risc de contagi als centres de treball. Caldrà doncs, fer les modificacions adients en el cas de canvi del context epidemiològic i seguir complint la normativa que s'estableixi.

El document consta de les següents parts: una introducció, una descripció del marc legal i normatiu, un apartat de fonamentació teòrica, entesa com l'eix vertebrador o marc teòric del Pla, la descripció de la missió, visió i principis rectoris i la proposta de línies estratègiques, eixos i mesures.

2. MARC REFERENCIAL O NORMATIU

Si bé les Illes Balears tenen competència exclusiva en matèria de Serveis Socials, les seves polítiques s'emmarquen dins un context normatiu global que inspira qualsevol norma en aquesta matèria. A l'immediat nivell supranacional ens trobam els fonaments ètics de la Unió Europea, que hauran d'arrelar i inspirar totes les normes, plans i programes dels Estats membres, com són: la igualtat, la equitat social, la llibertat, la democràcia i els drets humans. Així, el Tractat de Funcionament de la Unió Europea (TFUE) i la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea ofereixen la base per lluitar contra totes les formes de discriminació³, establint la igualtat com a pedra angular de les polítiques de la Unió. A més, la UE ha erigit el Pilar Europeu de Drets Socials de 2017, que serveix de guia per a les polítiques socials i d'ocupació dels Estats membres.

És pel context de pandèmia generalitzada que el proper pressupost a llarg termini de la Unió Europea, juntament amb l'instrument NextGenerationEU⁴, representa el major paquet d'estímul adoptat fins ara. Aquests instruments financers recolzen el Pla de Reconstrucció, Transformació i Resiliència de la UE pels Estats membres i contribuiran al fet que la resposta a la COVID-19 i la recuperació de la pandèmia siguin inclusives en matèria de dependència.

Amb tot, les institucions europees treballen, no només per arribar a una *Unió de la Igualtat*⁵, reforçant el paper d'Europa com a soci global a l'hora de lluitar contra les desigualtats, sinó també per assolir els Objectius de Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides (Agenda 2030) i a promoure els drets humans a escala mundial.

L'eina que utilitzarà l'Estat espanyol per lliurar aquest mateix combat és l'Estratègia Nacional de prevenció i lluita contra la pobresa i l'exclusió social 2019-2023, una Estratègia integral que, entre d'altres accions, inclou una línia de treball dedicada a «Salud, dependència i discapacitat» (punt 2.5.4).

---

³ Més de la meitat de les persones amb discapacitat de la UE declaren haver-se sentit discriminades en 2019 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021DC0101&from=ES>)

⁴ El pressupost a llarg termini de la UE (2021-2027), juntament amb NextGenerationEU, instrument temporal concebut per impulsar la recuperació, serà el major paquet d'estímul mai finançat a través de pressupost de la UE. Un total de 1,8 bilions d'euros ajudarà a reconstruir l'Europa posterior a la COVID-19, que serà més ecològica, digital i resilient. Comunicació de la Comissió: [El presupuesto de la UE: motor del plan de recuperación para Europa](#) [COM(2020) 442 final]

⁵ La nova presidenta de la nova Comissió europea (2019-2024), Ursula Von der Leyen, va anunciar que una de les prioritats de la seva Comissió seria crear una *Unió de la Igualtat* en tots els sentits

Del costat autonòmic, l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, aprovat l'any 1983, reconeix els drets i deures de l'àmbit civil i social, entre els quals s'inclouen els drets relatius als serveis socials. Així mateix, estableix els principis rectors que han d'orientar les polítiques públiques –entre els quals destaquen la cohesió i el benestar social– i encarrega als poders públics promoure les mesures necessàries per garantir-ne l'eficàcia plena.

Al seu article 12, l'Estatut disposa que la comunitat autònoma fonamenta el dret a l'autogovern en els valors del respecte a la dignitat humana, la llibertat, la igualtat, la justícia, la pau i els drets humans. L'article 30.15 assigna a la Comunitat Autònoma la competència exclusiva, entre altres matèries, en acció i benestar social, entre les quals es troben les polítiques d'atenció a les persones dependents.

D'altra banda, l'article 70.4 de l'Estatut d'autonomia atribueix als consells insulars la competència en matèria de polítiques d'atenció a les persones dependents i polítiques d'atenció a les persones i als col·lectius en situació de necessitat social.

En segon lloc, l'article 58.3 de l'Estatut faculta el Govern de les Illes Balears per dictar principis generals en les competències que siguin pròpies dels consells insulars, sempre que se n'asseguri l'autonomia, amb la finalitat de garantir el principi d'igualtat a tota la ciutadania de les Illes Balears.

Pel que fa a la valoració i el reconeixement del grau de dependència, l'article 31.12 de l'Estatut estableix que correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears el desenvolupament legislatiu i l'execució de la legislació bàsica de l'Estat en matèria de seguretat social, exceptuant les normes que en configuren el règim econòmic. Mitjançant el Reial decret 2153/1996, de 27 de setembre, es traspasaren a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears les funcions i els serveis de l'*Institut Nacional de Serveis Socials* (Inserso) de la Seguretat Social.

La Llei 4/2009, d'11 de juny, de serveis socials de les Illes Balears, en l'article 7 recull el dret de les persones destinatàries dels serveis socials a rebre una valoració de la seva situació. L'article 17 de la Llei 4/2009 disposa que formen part dels serveis socials especialitzats els equips tècnics de valoració, que tenen com a funció principal valorar i diagnosticar les situacions de necessitat social. L'article 21.4.d), entre les prestacions tècniques dels serveis socials, assenyala la valoració singularitzada i el diagnòstic social.

Aquesta és precisament la funció dels equips de valoració de la dependència i discapacitat de les persones. En desplegament de la Llei 39/2006 (*Llei de la*

dependència), es dictà el Reial decret 174/2011, d'11 de febrer, pel qual s'aprova el barem de valoració de la situació de dependència, que estableix un nou instrument de valoració de la necessitat del concurs d'una tercera persona per al reconeixement i la qualificació del grau de dependència i discapacitat.

La Llei 39/2006 i la Llei 4/2009 estableixen com a via d'accés als serveis socials, i en concret als d'atenció a la dependència, els serveis socials comunitaris. En desplegament d'aquesta normativa, i en virtut de la competència exclusiva en matèria de serveis socials, la Comunitat Autònoma de les Illes Balears va aprovar el Decret 83/2010, de 25 de juny, pel qual s'estableixen els principis generals del procediment per al reconeixement de la situació de dependència, la intensitat de protecció dels serveis i el règim de compatibilitat de les prestacions del Sistema per a l'Autonomia i l'Atenció a la Dependència en l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears, i es crea la *Xarxa Pública d'Atenció a la Dependència* de les Illes Balears.

La importància que té actualment el desenvolupament de dos sistemes relacionats clarament, el d'atenció a la dependència i el d'atenció a la discapacitat, fa recomanable reconsiderar els sistemes d'atenció per facilitar a la ciutadania el reconeixement de drets derivats de la seva condició de persones amb dependència i/o discapacitat, evitant duplicar processos d'atenció per a persones que presenten situacions de necessitat de la mateixa naturalesa.

Per aquests arguments es va aprovar el Decret 91/2019, de 5 de desembre, d'àmbit autonòmic, el qual regula el procediment per al reconeixement i la revisió dels graus de discapacitat i de dependència; l'organització i el funcionament dels òrgans tècnics competents per fer-ne la valoració, així com la composició i les funcions de l'*Òrgan de Valoració i Assessorament de la Discapacitat i de la Dependència* de les Illes Balears, que es crea mitjançant l'esmentat Decret.

En definitiva, és en el marc de la competència exclusiva dins l'àmbit dels serveis socials que la Comunitat Autònoma de les Illes Balears desenvolupa la legislació balear en matèria de dependència.

Legislació bàsica

- Tractat de Funcionament de la Unió Europea (TFUE), DOUE núm. 83, de 30 de març de 2010
- Constitució espanyola de 1978, BOE núm. 311, 29 de desembre de 1978

- Estatut d'autonomia de les Illes Balears de 1983, BOE núm. 051, 1 març de 1983

Marc referencial

- Diagnòstic del Pla Estratègic de Serveis Socials 2022-2025
- Plans i estratègies sectorials
- Estratègia Nacional de prevenció i lluita contra la pobresa i l'exclusió social 2019-2023
- Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea del 2000
- Pilar Europeu de Drets Socials de 2017
- Estratègia Europea sobre Discapacitat 2010-2020
- Estratègia sobre els drets de les persones amb discapacitat 2021-2030
- Pla de Reconstrucció, Transformació i Resiliència
- Agenda 2030

Legislació autonòmica

Lleis

Llei 9/2019, de 19 de febrer, de l'atenció i els drets de la infància i l'adolescència de les Illes Balears

Llei 12/2018, de 15 de novembre, de serveis a les persones en l'àmbit social a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears

Llei 3/2018, de 29 de maig, del tercer sector d'acció social

Llei 10/2013, de 23 de desembre, de modificació de la Llei 4/2009, d'11 de juny, de serveis socials de les Illes Balears

Llei 4/2009, d'11 de juny, de serveis socials de les Illes Balears.

Decrets

Decret 91/2019, de 5 de desembre, pel qual es regulen el procediment per al reconeixement del grau de discapacitat i els principis generals del procediment per al reconeixement del grau de dependència i es modifica el Decret 83/2010, de 25 de juny, pel qual s'estableixen els principis generals del procediment per al

reconeixement de la situació de dependència, la intensitat de protecció dels serveis i el règim de compatibilitat de les prestacions del Sistema per a l'Autonomia i l'Atenció a la Dependència (BOIB núm. 165 de 2019)

Decret 63/2017 de 22 de desembre, de principis generals dels procediments d'accés als serveis de la Xarxa Pública d'Atenció a la Dependència per a gent gran en situació de dependència

Decret 48/2017, de 27 d'octubre, pel qual s'estableixen els principis generals als quals s'han de sotmetre els concerts socials.

Decret 66/2016, de 18 de novembre, pel qual s'aprova la Cartera bàsica de serveis socials de les Illes Balears 2017-2020 i s'estableixen principis generals per a les carteres insulars i locals

Decret 31/2016, de 27 de maig, de modificació del Decret 86/2010, de 25 de juny, pel qual s'estableixen els principis generals i les directrius de coordinació per a l'autorització i l'acreditació dels serveis socials d'atenció a persones grans i persones amb discapacitats, i es regulen els requisits d'autorització i acreditació dels serveis residencials de caràcter suprainsular per a aquests sectors de població.

Decret 6/2016, de 5 de febrer, pel qual es regulen els principis generals que han de regir el funcionament de les entitats tutelars de les persones adultes incapacitades judicialment

Decret 5/2016, de 5 de febrer, de modificació del Decret 83/2010, de 25 de juny, pel qual s'estableixen els principis generals del procediment per al reconeixement de la situació de dependència, la intensitat de protecció dels serveis i el règim de compatibilitat de les prestacions del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència en l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears, i es crea la Xarxa Pública d'Atenció a la Dependència de les Illes Balears

Decret 9/2015, de 13 de març, de modificació del Decret 35/2011, de 8 d'abril, pel qual es crea el Centre Coordinador d'Atenció Primerenca i Desenvolupament Infantil de les Illes Balears

Decret 10/2013, de 28 de febrer, pel qual es fixen els principis generals del Registre Unificat de Serveis Socials de les Illes Balears i dels procediments per a l'autorització i l'acreditació de serveis socials, i es regulen la secció suprainsular del Registre i els procediments per autoritzar i acreditar serveis socials d'àmbit suprainsular

Decret 54/2013, de 5 de desembre, de modificació del Decret 86/2010, de 25 de juny, pel qual s'estableixen els principis generals i les directrius de coordinació per a l'autorització i l'acreditació dels serveis socials d'atenció a persones grans i persones amb discapacitats, i es regulen els requisits d'autorització i acreditació dels serveis residencials de caràcter suprainular per a aquests sectors de població

Decret 86/2010, de 25 de juny, pel qual s'estableixen els principis generals i les directrius de coordinació per a l'autorització i l'acreditació dels serveis socials d'atenció a persones grans i persones amb discapacitats, i es regulen els requisits d'autorització i acreditació dels serveis residencials de caràcter suprainular per a aquests sectors de població

Decret 85/2010, de 25 de juny, pel qual es regula la xarxa pública i concertada d'atenció primerenca en l'àmbit dels serveis socials de les Illes Balears

Decret 84/2010, de 25 de juny, pel qual es regulen els criteris per calcular la capacitat econòmica amb la finalitat d'establir la participació econòmica de les persones beneficiàries de les prestacions assistencials que formen part de la Xarxa Pública d'Atenció a la Dependència de les Illes Balears, i per concretar les prestacions econòmiques del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència

Decret 83/2010, de 25 de juny, pel qual s'estableixen els principis generals del procediment per al reconeixement de la situació de dependència, la intensitat de protecció dels serveis i el règim de compatibilitat de les prestacions del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència en l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears, i es crea la Xarxa Pública d'Atenció a la Dependència de les Illes Balears

Resolucions

Resolució de la consellera de Serveis Socials i Cooperació de 26 d'abril de 2016 per la qual es desplega el règim jurídic de l'acció concertada amb entitats prestadores de serveis socials

Resolució conjunta de la consellera d'Afers Socials, Promoció i Immigració i del conseller de Salut i Consum de 22 de desembre de 2010 per la qual s'ordena l'atenció integral i el seguiment de les persones dependents mitjançant un pla de cures conjunt entre els centres de salut d'atenció primària i els serveis socials comunitaris

Resolució de la consellera d'Afers Socials, Promoció i Immigració de 10 de juny de 2010 per la qual es fixen els criteris d'acreditació en matèria de formació i informació de cuidadors no professionals

Legislació estatal

Lleis

Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència

Reials decrets legislatius

Reial decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, per el que s'aprova el text refós de la Llei General de drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social

Reials decrets

Reial Decret-Llei 6/2019, de 1 de març, de mesures urgents para garantia de la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes en el treball i l'ocupació.

Reial decret 291/2015, de 17 d'abril, pel qual es modifica el Reial decret 1051/2013, de 27 de desembre, pel qual es regulen les prestacions del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència, establertes a la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència.

Reial decret 1051/2013, de 27 de desembre, pel qual es regulen les prestacions del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència, establertes en la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de Promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a les persones en situació de dependència

Reial decret 1050/2013, de 27 de desembre, pel qual es regula el nivell mínim de protecció que estableix la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència.

Reial decret 174/2011, d'11 de febrer, pel qual s'aprova el barem de valoració de la situació de dependència establert per la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència.

Reial decret 727/2007, de 8 de juny de 2007, sobre criteris per determinar les intensitats de protecció dels serveis i la quantia de les prestacions econòmiques

de la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de Promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a les persones en situació de dependència.

Reial decret 615/2007, de 11 de maig de 2007, pel que es regula la Seguretat Social dels cuidadors de les persones en situació de dependència.

Ordres Ministerials

Ordre SSI/2371/2013, de 17 de desembre, per la qual es regula el Sistema d'Informació del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència.

Ordre ESD/1984/2008, de 4 de juliol de 2008, per la qual es crea la Comissió Especial per a la millora de la qualitat del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència

Resolucions

Resolució de 25 de juliol de 2013, de la Secretaria d'Estat de Serveis Socials i Igualtat, per la qual es publica l'Acord del Consell Territorial del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència sobre criteris comuns, recomanacions i condicions mínimes dels plans d'atenció integral a menors de tres anys en situació de dependència o en risc de desenvolupa-la, i avaluació anual corresponent a l'exercici 2012 dels resultats de l'aplicació de la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia i atenció a les persones en situació de dependència.

Resolució de 23 d'abril de 2013, de la Secretaria d'Estat de Serveis Socials i Igualtat per la qual es publica l'Acord del Consell Territorial del Sistema per a l'Atenció a la Dependència sobre criteris, recomanacions i condicions mínimes per a l'elaboració dels plans de prevenció de les situacions de dependència i promoció de l'autonomia personal: dades bàsics del sistema d'informació del SAAD i Catàleg de referència de serveis socials.

Resolució de 13 de juliol de 2012, de la Secretaria d'Estat de Serveis Socials i Igualtat, per la qual es publica l'Acord del Consell Territorial del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència per a la millora del sistema per a l'autonomia i atenció a la dependència.

Resolució de 23 de febrer de 2012, de la Secretaria d'Estat de Serveis Socials i Igualtat, per la qual es publica el Conveni de col·laboració amb la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, per al desenvolupament del marc de cooperació interadministrativa previst en la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de Promoció de

L'Autonomia Personal i Atenció a les persones en situació de dependència i per a l'establiment i finançament del nivell de protecció acordat per a l'exercici 2011.

Resolució de 30 de setembre de 2011, de la Secretaria General de la Política Social i consum, per la qual es publica l'acord del Consell Territorial del sistema per a l'autonomia i atenció a la unitat, sobre criteris uniformes per a la conceptualització, desenvolupament i avaluació de bones pràctiques en el sistema per a l'autonomia i atenció a la dependència.

Resolució del 3 d'agost de 2011, de la Secretaria General de Política Social i Consum, per la qual es publica l'acord sobre la determinació del contingut dels serveis de promoció de l'autonomia personal per persones reconegudes en situació de dependència en grau I.

Resolució de 15 de juny de 2011, de l'Institut de Majors i Serveis Socials, per la qual es publica l'Acord pel qual s'actualitzen les variables previstes en el Marc de Cooperació Interadministrativa i criteris de repartiment de crèdits de l'Administració General de l'Estat per al finançament durant 2010-2013 del nivell acordat, i s'aprova el repartiment de crèdits de l'Administració General de l'Estat per al finançament durant l'exercici 2011 del nivell acordat, previst en la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència.

Resolució de 4 de novembre de 2010, de la Secretaria General de Política Social y Consum, per la qual es publica l'Acord sobre els criteris per a determinar les intensitats de protecció dels serveis i l'import de les prestacions econòmiques per a les persones reconegudes en situació de dependència en grau I.

Resolució de 29 de juny de 2010, de la Secretaria General de Política Social i Consum, per la qual es publica l'Acord del Consell Territorial del Sistema per a l'Autonomia y Atenció a la Dependència sobre modificació del barem de valoració de la situació de dependència establert en el Reial Decret 504/2007, de 20 d'abril.

Resolució de 4 de febrer de 2010, de la Secretaria General de Política Social y Consum, per la qual es publica l'Acord per a la millora de la qualitat de la prestació econòmica per a cures en l'entorn familiar del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència.

Resolució de 4 de febrer de 2010, de la Secretaria General de Política Social i Consum, per la qual es publica l'Acord del Consell Territorial del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència, en matèria d'òrgans i procediments de valoració de la situació de dependència.

Resolució de 4 de novembre de 2009, de la Secretaria General de Política Social i Consum, per la qual es publica l'Acord del Consell Territorial del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència, sobre objectius i continguts comuns de la informació del Sistema d'informació del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència

Resolució de 4 de novembre de 2009, de la Secretaria General de Política Social i Consum, per la qual es publica l'Acord del Consell Territorial del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència, sobre criteris comuns d'acreditació en matèria de formació i informació de cuidadors no professionals.

Resolució de 21 de maig de 2009, de l'Institut de Gent Gran i Serveis Socials, per la qual es publica l'Acord del Consell de Ministres d'8 de maig de 2009 pel qual s'aprova el marc de cooperació interadministrativa i els criteris de repartiment de crèdits de l'Administració General de l'Estat per al finançament durant l'any 2009 del nivell acordat, que preveu la Llei 39/2006, de 14 de desembre del 2006, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència

Resolució de 2 de desembre de 2008, de la Secretaria d'Estat de Política Social, Famílies i Atenció a la Dependència i a la Discapacitat, per la qual es publica l'Acord del Consell Territorial del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència, sobre criteris comuns d'acreditació per garantir la qualitat dels centres i els serveis del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència

Resolució de 2 de desembre de 2008, de la Secretaria d'Estat de Política Social, Famílies i Atenció a la Dependència i a la Discapacitat, per la qual es publica l'Acord del Consell Territorial del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència, sobre determinació de la capacitat econòmica del beneficiari i sobre els criteris de participació d'aquest en les prestacions del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència

Resolució de 16 de juliol de 2007, de l'Institut de Gent Gran i Serveis Socials, sobre el procediment a seguir per reconèixer la situació de dependència i el dret a les prestacions del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència

Resolució de 23 de maig de 2007, de l'Institut de Gent Gran i Serveis Socials, per la qual es publica l'acord del Consell Territorial del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència, pel qual s'estableixen els acords en matèria de valoració de la situació de dependència

Resolució de 23 de maig de 2007, de l'Institut de Gent Gran i Serveis Socials, per la qual es publica l'Acord de Consell de Ministres, pel qual s'aprova el marc de cooperació interadministrativa i els criteris de repartiment de crèdits de l'Administració General de l'Estat per finançar el nivell acordat, que preveu la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència

Resolució de 7 de gener de 2010, de la Secretaria General de Política Social i Consum, per la qual es publica el Conveni de col·laboració entre l'Administració General de l'Estat i la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, per al desenvolupament del marc de cooperació interadministrativa previst en la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència, i per a l'establiment i finançament del nivell de protecció acordat per a l'exercici 2009.

3. FONAMENTACIÓ TEÒRICA. BASES D'ACTUACIÓ

D'acord amb el Decret 21/2019, de 2 d'agost, la Direcció General d'Atenció a la Dependència, adscrita a la Conselleria d'Afers Socials i Esports, és l'òrgan encarregat d'exercir les seves competències en els àmbits materials de l'atenció i suport a persones amb dependència, a persones amb discapacitat, a persones de la tercera edat i a altres col·lectius en situació de risc i de necessitat social.

Així, des de la Direcció General d'Atenció a la Dependència s'ha desenvolupat un sistema que gravita sobre el manteniment de la persona al seu domicili com instrument principal per a desenvolupar una atenció integral a l'entorn de la persona. Aquest model, ja implantat a les Balears, es materialitza en dos elements fonamentals, que propicien una integració completa assegurant que la persona pugui continuar amb el seu estil de vida i gaudeixi del recurs o servei que precisi en cada moment:

- La potenciació i l'apropament de les cures assistencials al domicili de la persona usuària i la seva família.
- La coordinació dels diferents serveis i prestacions que es presten actualment a l'entorn de la persona, tals com: atenció primària de salut i serveis socials, els serveis municipals d'ajuda en el domicili, els centres de

dia, el transport adaptat, els serveis de menjar a domicili, i el de teleassistència entre d'altres.

Aquestes línies de feina tenen ja un ampli recorregut, si bé algunes es veuran reforçades a la vegada que s'incorporaran de noves. Entre els seus objectius fonamentals es troba promoure la permanència en l'entorn de les persones grans amb necessitat d'atenció i suport, garantint una atenció integral individual, afavorint la seva participació en la comunitat i procurant el major grau d'independència i autonomia personal. Per a la consecució d'aquesta finalitat, el full de ruta traçada marca també les següents fites:

- Implementar un model d'atenció integral centrat en la persona gran dependent en l'entorn comunitari com a veritable alternativa a la institucionalització de les persones majors dependents en centres residencials.
- Avançar en la coordinació entre els diferents nivells d'atenció a l'entorn de la persona (serveis socials comunitaris, serveis socials especialitzats i serveis de salut).
- Establir un autèntic catàleg de prestacions i serveis al voltant de les necessitats de les persones dependents, combinant diferents serveis existents a la comunitat i potenciant les intervencions de caràcter preventiu.
- Prevenir la institucionalització innecessària de persones que, amb una alternativa habitacional adequada, podrien seguir vivint en el seu entorn. Així doncs, el potenciaran les adaptacions a la llar de les persones dependents i els serveis d'habitatges tutelats a la comunitat.
- Donar suport i millorar el benestar de les famílies i/o dels cuidadors informals oferint informació, assessorament, formació i programes de suport i respir específics.
- Contribuir a la creació de centenars de llocs de treball de qualitat en el sector de les cures de les persones dependents, atorgant el valor econòmic i social que mereix l'atenció a les persones més vulnerables.

El Pla sectorial de dependència respon també a la necessitat d'enfrontar el fet que les dones constitueixin majoritàriament el que es coneix com el «suport informal» de les persones dependents, però també el suport formal, com a cuidadores familiars reconegudes pels mecanismes que ja té en marxa la normativa de dependència. El desplegament d'opcions d'atenció a la dependència cerca donar

alternatives a l'atenció per part de familiars així com consolidar una atenció de qualitat mitjançant el reconeixement, la formació i els suports a les persones cuidadores. En aquest sentit, el pla parteix de la base que l'atenció a les persones dependents "provoca un doble y simultáneo fenómeno relacionado con la posición de la mujer en el trabajo: De un lado, son mujeres las cuidadoras actuales y las que mayoritariamente se alejan del trabajo productivo para dedicarse al cuidado de otros y, de otro, que ese trabajo asistencial permanece invisible desde la perspectiva económica y sobre todo desde la devaluación social de esa función. Doble efecto que tiene unas consecuencias demoledoras en el mantenimiento del estereotipo social asociado al sexo"⁶.

Adicionalment, totes les actuacions en matèria de Dependència cerquen adaptar-se a les necessitats de la població de cada territori sempre cercant l'equilibri amb la disponibilitat de recursos.

4. MISSIÓ, VISIÓ I PRINCIPIS RECTORS

4.1. Missió

La missió fonamental d'aquest pla és l'atenció i la protecció de les persones en situació de dependència, la prevenció de situacions de dependència, així com i la promoció de l'autonomia personal.

4.2. Visió

La visió del pla és que l'atenció a la dependència contribueix a la millora de les condicions de vida del conjunt de la població, facilita l'exercici dels drets de la ciutadania i contribueix, en suma, al benestar i a la cohesió social.

4.3. Principis rectors

---

⁶ Álvarez Montero, A. La Ley de Dependencia en términos de igualdad. La hora de las "Cuidadoras". Universidad de Jaén. Jaén. 2009.

Els principis rectors d'aquest Pla Sectorial de Dependència beuen de l'esperit de la diferent normativa presentada, i més concretament, del allò que va establir la Llei de Dependència en el moment de la seva aprovació. Més concretament:

- a. El caràcter públic de les prestacions del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència.
- b. La universalitat en l'accés de totes les persones en situació de dependència, en condicions d'igualtat efectiva i no-discriminació, en els termes que estableix aquesta la Llei 36/2006.
- c. L'atenció a les persones en situació de dependència de manera integral i integrada.
- d. La transversalitat de les polítiques d'atenció a les persones en situació de dependència.
- e. La valoració de les necessitats de les persones, atenent criteris d'equitat per garantir la igualtat real.
- f. La personalització de l'atenció, tenint en compte de manera especial la situació dels qui requereixen una acció positiva mes gran com a conseqüència de tenir un grau de discriminació mes alt o menys igualtat d'oportunitats.
- g. L'establiment de les mesures adequades de prevenció, rehabilitació, estimul social i mental.
- h. La promoció de les condicions necessàries perquè les persones en situació de dependència puguin portar una vida amb el grau d'autonomia mes gran possible.
- i. La permanència de les persones en situació de dependència, sempre que sigui possible, a l'entorn en que desenvolupen la seva vida.
- j. La qualitat, sostenibilitat i accessibilitat dels serveis d'atenció a les persones en situació de dependència.
- k. La participació de les persones en situació de dependència i, si s'escau, de les seves famílies i entitats que les representin, en els termes que preveu la Llei 39/2006
- l. La col·laboració dels serveis socials i sanitaris en la prestació dels serveis als usuaris del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència que

estableixen aquesta Llei i les corresponents normes de les comunitats autònomes i les aplicables a les entitats locals.

- m. La participació de la iniciativa privada en els serveis i prestacions de promoció de l'autonomia personal i atenció a la situació de dependència.
- n. La participació del tercer sector en els serveis i prestacions de promoció de l'autonomia personal i atenció a la situació de dependència.
- o. La cooperació interadministrativa.
- p. La integració de les prestacions que estableix aquesta Llei en les xarxes de serveis socials de les comunitats autònomes, en l'àmbit de les competències que tenen assumides, i el reconeixement i garantia de la seva oferta mitjançant centres i serveis públics o privats concertats.
- q. La inclusió de la perspectiva de gènere, tenint en compte les diferents necessitats de dones i homes.
- r. Les persones en situació de gran dependència han de ser ateses de manera preferent.

5. PROPOSTA DE LÍNIES ESTRATÈGIQUES ACTUACIONS I RECURSOS

5.1. Balanç d'accions i recursos

L'anàlisi de la informació relativa a prestacions i serveis d'Atenció a la Dependència, juntament amb l'acompliment de la normativa i del seguiment de la fonamentació teòrica ens permet prendre decisions relatives al rumb que han de seguir en els propers anys.

Així, a Desembre 2021 hi havia 27.453 persones amb algun grau de dependència reconegut a les Balears, el que suposa el 2,33% de la població de les Illes. En els darrers 5 anys, s'ha incrementat un un 31,79% el nombre de persones amb grau de dependència reconegut, però s'ha doblat el nombre de prestacions reconegudes per aquestes persones dependents, fins arribar a un total de 40.550 prestacions reconegudes a desembre 2021.

El creixement del nombre de prestacions des del moment d'aprovació de la Llei ha anat acompanyat de la seva diversificació. Així, si l'any 2014 es va introduir la prestació del Servei d'Ajuda a Domicili, el 2015 va ser la de promoció de l'autonomia, l'any 2017 es va incorporar la prestació de teleassistència domiciliària que, si bé en el primer any de reconeixement només va suposar el 6,85% del total de prestacions reconegudes, a final del 2021 ja suposa el 25,82%. L'increment del pes de la teleassistència sobre el total de prestacions reconegudes va en línia amb el decreixement d'altres prestacions que de qualche manera són substitutives. Així doncs, en els 5 darrers anys ha disminuït el pes relatiu de les prestacions econòmiques a favor de familiars (60,31% anys 2017 vs 45,48% any 2021), cosa que contribueix a donar compliment al que marca l'esperit de la Llei de Dependència als articles 14 i 18 que apunta a l'excepcionalitat d'aquestes prestacions. Addicionalment, el RD 615/2007, de 11 de maig, preveu la subscripció d'un Conveni especial per part de la persona cuidadora no professional amb la Tresoreria General de la Seguretat Social i el RD Llei 6/2019, de 1 de març que estableix que a partir de 1 de abril de 2019, les quotes a la Seguretat Social i per Formació Professional establertes cada any seran abonades conjunta y directament per el Instituto de Mayores y Servicios Sociales (IMSERSO) a la Tresoreria General de la Seguretat Social.

D'altre banda, es promou que la persona pugui romandre al seu domicili el major temps possible, sempre i quan aquest sigui el seu desig, mitjançant les adaptacions i els suports necessaris. En aquesta línia, tot i haver augmentat un 18,00%, en els 5 darreres anys el nombre absolut de prestacions de serveis

d'atenció residencial, ha disminuït el pes relatiu en relació a la totalitat de prestacions per la dependència que es concedeixen (12,49% any 2017 vs 6,85% any 2021).

Així, a finals de 2021 hi havia reconegudes un total de 2.779 prestacions a serveis d'atenció residencial a Balears i la Xarxa pública d'Atenció a la Dependència disposa de 2.805 places per a persones grans, i es valora que hi havia més de 1.243 persones en llista d'espera per accedir a una plaça⁷. Del total de places de la Xarxa Pública d'atenció de la Dependència, 1.473 estaven a centres de públics de titularitat pública i 1.322 a entitats privades amb les que es tenen concertades. ja que a dia d'avui les Balears estan lluny dels estàndards internacionals que marquen la necessitat de places en 5 places residencials per cada 100 persones majors de 65 anys (1,49 places per cada 100 persones majors de 65 anys a les Balears) i fins i tot lluny de la mitjana de l'Estat (2,68 places per cada 100 persones majors de 65 anys al conjunt de l'Estat).

Pel que fa als serveis d'atenció a la dependència que afavoreixen que la persona dependent pugui romandre a casa, mitjançant la provisió d'adaptacions i suports necessaris, tal i com preveu la normativa, es compta amb Servei de Centre de dia, el Servei d'Ajuda a Domicili, el Servei de Promoció de l'Autonomia i de prevenció de la Situació de Dependència, així com del Servei de Teleassistència Domiciliària.

En relació al Servei de Centre Dia, el nombre de prestacions reconegudes l'any 2021 és de 1.846, un 72,84% superior al de 2017 i suposa el 4,55% del total de prestacions de dependència reconegudes. La Xarxa pública d'Atenció a la Dependència compta amb 1.015 places per atenció a persones grans, mentre que el total de places autoritzades arriba a un total 1.893. En aquest sentit, el nombre de places de centre de dia per a persones en situació de dependència presenta unes cobertures baixes (0,54 places per cada 100 persones majors de 65 anys, respectivament), cosa que juntament amb les dades de llista d'espera (513 a finals de 2021) deixa palès la necessitat d'ampliar també el nombre total de places.

Els serveis de promoció de l'autonomia personal i prevenció de la situació de dependència per a persones grans i persones amb discapacitat treballen per prevenir l'aparició o l'agreujament de malalties o discapacitats mitjançant actuacions de promoció de la vida saludable i programes específics de caràcter preventiu i de rehabilitació que tenen per finalitat desenvolupar i mantenir la capacitat de la persona per controlar, afrontar i prendre decisions sobre la forma de viure així com facilitar l'execució de les activitats bàsiques de la vida diària de

⁷ Memòria de la Conselleria d'Afers Socials i Esports. 2021

manera que totes les persones puguin dur una vida tan autònoma com de temps com sigui possible. A final de l'any 2021, 4.861 persones tenien reconeguda aquesta prestació,

El Servei d'Ajuda a Domicili és també una de les prestacions tècniques que formen part del Catàleg dels serveis del SAAD. A finals de desembre de 2021 hi havia 1.453 persones amb la prestació reconeguda, i la Direcció General d'Atenció a la Dependència va tenir 114.000 hores concertades amb entitats prestadores del servei d'ajuda a domicili.

El Servei de Teleassistència Domiciliària també es presta d'una banda per part dels SSCB amb finançament parcial de la Conselleria d'Afers Socials i d'altra banda, mitjançant la concertació del servei per part de la Direcció General d'Atenció a la Dependència. El Servei de Teleassistència, que inclou la possibilitat de teleassistència bàsica o avançada, està concertat amb dues entitats per poder atendre un total d'11.900 persones l'any 2021.

El Servei d'atenció primerenca, per a Població infantil que presenta trastorns en el desenvolupament o que està en risc de patir-ne, es presta a les Balears mitjançant la concertació del Servei amb entitats del Tercer Sector. En els darrers anys s'ha dut a terme la concertació del servei amb 11 entitats diferents distribuïdes al territori, que han permès atendre any 2021 a 3.375 menors en un total de 144.416 sessions. A dia d'avui, el servei es presta per a menors de 6 anys, atès que a partir d'aquesta edat l'escolarització obligatòria facilita que es puguin detectar amb major agilitat trastorns de desenvolupament.

Les dades del servei de valoració de la Discapacitat i la Dependència posen de manifest que, l'any 2021, hi havia 756 menors de 6 anys amb una discapacitat major del 33% reconeguda, el que representa l'1,42% de les persones amb discapacitat, però que els menors de 7 a 18 anys amb discapacitat reconeguda assolien les 3.240 persones, el 6,08% del total de la població amb discapacitat. Així doncs, molts dels reconeixements de menors, es duen a terme en aquesta segona de la infància, el que posa de manifest la dificultat que comporten les valoracions de discapacitat a menors, alhora de reforcen la percepció de necessitat del servei de 0-6 anys, atesa la importància de la intervenció primerenca davant de qualsevol qualsevol tipus de discapacitat.

5.2. Línies estratègiques del Pla sectorial de dependència

L'anàlisi del panorama social actual i l'oferta i la demanda de serveis, la cartera de serveis, els acords de governabilitat de Bellver, la planificació operativa en matèria de dependència de la Direcció General de Serveis Socials i l'avaluació i anàlisi del II Pla Estratègic de Serveis Socials (2018-2021) la vigència del qual acaba enguany ens han permès marcar les següents línies de feina:

5.2.1. Línia estratègica 1. Promoció de l'autonomia personal de les persones en risc de dependència i les persones en situació de dependència

Els serveis de promoció de l'autonomia personal i prevenció de la situació de dependència per a persones grans i persones amb discapacitat treballen per prevenir l'aparició o l'agreujament de malalties o discapacitats mitjançant actuacions de promoció de la vida saludable i programes específics de de caràcter preventiu i de rehabilitació que tenen per finalitat desenvolupar i mantenir la capacitat de la persona per controlar, afrontar i prendre decisions sobre la forma de viure així com facilitar l'execució de les activitats bàsiques de la vida diària de manera que totes les persones puguin dur una vida tan autònoma com lis sigui possible. Aquesta línia de feina comprèn, per una banda, les actuacions amb menors, especialment pel que fa referència a la detecció amb els serveis d'atenció primerenca, entesa com un conjunt d'actuacions urgents de caràcter preventiu, de detecció, diagnòstic i de intervenció terapèutica de caràcter interdisciplinari, que s'estén des del moment del naixement fins que l'infant compleix sis anys i inclou, per tant, les etapes perinatal i postnatal i la primera infància. Per tant, els serveis d'Atenció Primerenca s'adrecen a tota la població infantil que presenta trastorns en el desenvolupament o que està en risc de patir-ne. En aquest àmbit, durant els propers quatre anys es procedirà a desenvolupar el servei de promoció de l'autonomia personal i prevenció de la situació de dependència per infants de 6 a 11 per donar continuïtat en l'atenció a infants en situació de dificultats maduratives i dependència, per tal que l'atenció especialitzada que han rebut des del naixement puguin seguir donant-se, sense que per motius de renda familiar s'hagi de veure interrompuda.

Adicionalment, es preveu incidir amb la prestació del servei d'ajuda a domicili per a famílies amb menors, per així garantir una atenció especialitzada a l'entorn de la

llar i donar suport a les famílies i especialment a les dones, en les tasques d'atenció i cura de menors.

D'altre banda, aquesta línia de feina comprèn serveis que s'adrecen a mantenir l'autonomia de persones en risc i en situació de dependència amb la finalitat de que es puguin mantenir el major temps possible al seu entorn. Contempla el reforç dels serveis que ja existeixen per a la promoció i el suport de l'autonomia, com són la teleassistència domiciliària (bàsica i avançada) i els diferents serveis de promoció de l'autonomia, com són els d'estimulació cognitiva, de treball físic esportiu, de foment dels entorns de relació o de prestació de suport tecnològic. Els objectius de promoció de l'autonomia cercaran la utilització dels desenvolupaments tecnològics existents per posar-los al servei de les persones.

Eixos Línia estratègica 1

- ✓ EIX 1. Donar resposta a les necessitats transitòries o permanents que presentin els i les menors amb trastorns amb els seu desenvolupament motriu, sensorial o cognitiu.
- ✓ EIX 2. Assolir i mantenir l'autonomia de persones en risc i en situació de dependència.

5.2.2. Línia estratègica 2. Provisió de suports per a que les persones dependents puguin viure als seus domicilis

La implementació d'un model d'atenció integral centrat en la persona a l'entorn comunitari com a vertadera alternativa a la institucionalització requereix dels suports necessaris per a que la persona pugui romandre al seu domicili. En aquest sentit, la proposta passa per reforçar els serveis existents a l'entorn de les persones dependents i afavorir l'adaptació de les llars i els accessos a les llars.

Eixos Línia estratègica 2

- ✓ EIX 1. Afavorir que les persones dependents puguin romandre al seu domicili el major temps possible mitjançant suports professionals i serveis de proximitat.

- ✓ EIX 2. Promoure l'eliminació de barreres arquitectòniques a les llars i a l'accés de a les llars per facilitar que les persones dependents puguin romandre a casa seva el major temps possible

5.2.3. Línia estratègica 3. Serveis per a persones cuidador/es i familiars de persones dependents

El paper de les persones cuidadores és fonamental en el sistema d'atenció a la dependència, especialment quan s'aposta pel manteniment de les persones als seus domicilis i als seus entorns. En aquest sentit, la línia de feina incideix en la importància de donar formació per oferir una atenció de qualitat des de l'entorn. En aquest sentit, és fonamental conèixer les necessitats i particularitats de les persones dependents o la importància de l'autocura per part de les persones cuidadores. Paral·lelament, és essencial garantir l'existència de serveis de respir per poder donar moments de descans i desconexió que permetin que les persones cuidadores tinguin una bona qualitat de vida. En aquest sentit, també resulta fonamental assegurar unes condicions de vida adequades a les persones cuidadores, i per això cal treballar per garantir els seus drets econòmics presents i futurs mitjançant la remuneració i la cotització a la Seguretat Social.

Eixos Línia estratègica 3

- ✓ EIX 1. Impulsar la formació a familiars de les persones dependents.
- ✓ EIX 2. Augmentar la cobertura dels serveis de respir per a familiars de persones dependents
- ✓ EIX 3. Treballar pel reconeixement econòmic de familiars cuidadors

5.2.4. Línia estratègica 4. Ampliació i millora dels serveis residencials i de centre de dia per a persones dependents

Tot i que la línia estratègica fonamental de la Direcció General de Dependència i del Programa de dependència que s'incorpora al III Pla Estratègic de Serveis Socials passa a favorir a les persones dependents viure als seus domicilis el major temps possible, tots els diagnòstics tècnics revelen una situació en què el no totes les persones dependents poden romandre al seu domicili i rebre l'atenció adequada. Concretament, com s'ha apuntat al diagnòstic relatiu a la situació dels equipaments dels serveis socials, es calcula que per poder donar una cobertura

òptima a la població major, serien necessàries 5 places residencials per cada 100 persones de 65 anys i més, quan a dia d'avui no arribam a 3.

En aquest sentit, es contempla la dotació de nous equipaments públics per a cures de llarga durada i la remodelació i adaptació dels existents que, en tot cas, han d'estar enfocats sempre a una nova arquitectura centrada en la persona i en l'atenció en entorns comunitaris. Per tant, els nous centres residencials projectats es construeix com a entorns similars als domèstics, es a dir, assemblant-se més a una llar.

Aquests centres residencials resulten essencials particularment per a l'atenció de la gent gran dependent en aquells casos d'una necessitat assistencial d'alta intensitat o quan les condicions familiars o d'habitatge no siguin adients. A més, la construcció d'aquests centres contempla serveis amb unitats especialitzades, temporals, rehabilitadores i connectades amb la comunitat. En concret, els equipaments planificats seguiran el model atenció centrada en la persona, ja que introduiran des del moment de la planificació i el plantejament del concurs arquitectònic els elements que caracteritzen aquest model, com ara el manteniment de la individualitat, la independència, el foment de les interaccions socials o el contacte amb l'entorn físic i natural.

Eixos Línia estratègica 4

EIX 1. Augmentar el nombre de places residencials per a gent gran per fer front a les necessitats d'atenció

EIX 2. Augmentar el nombre de places de centre de dia per a gent gran per fer front a les necessitats d'atenció

6. MESURES, TEMPORALITZACIÓ, EVIDÈNCIES, PRESSUPOST I UNITATS IMPLICADES

Línia estratègica 1. Promoció de l'autonomia personal de les persones en risc de dependència i les persones en situació de dependència. Pobresa Monetària i Inclusió social

EIX 1. Donar resposta a les necessitats transitòries o permanents que presentin els i les menors amb trastorns amb els seu desenvolupament motriu, sensorial o cognitiu.

Mesures	Descripció	Destinataris	Temporalització	Evidències	Pressupost	Unitats implicades
Ampliació de places del Servei d'Atenció Primerenca	Places insuficients per a la detecció, diagnòstic i de intervenció terapèutica des de la primera infància. Necessitat d'ampliar l'atenció als entorns naturals	Població infantil que presenta trastorns en el desenvolupament o que està en risc de patir-ne	2022-2025	- Increment del nombre de persones ateses - Increment del nombre de sessions realitzades - Increment del nombre de persones treballadores adscrites al programa	- Pressupost del concert d'atenció primerenca: 5.209.342,40 € anuals.	Servei de Valoració i Orientació de la Discapacitat i la Dependència
Servei de promoció de l'autonomia personal i prevenció de la situació de dependència per infants de 6 a 11 anys	Donar continuïtat en l'atenció a infants en situació de dificultats maduratives i dependència, per tal que l'atenció especialitzada que han rebut des del naixement puguin seguir donant-se, sense que per motius de renda familiar s'hagi de veure interrompuda	Població de 6 a 11 anys en situació de dependència	2022-2025	- Nombre de menors de 6 a 11 anys atesos.	1.601.387,28 € anuals	Servei de Valoració i Orientació de la Discapacitat i la Dependència
Posada en marxa del programa	Desenvolupament d'aprenentatges necessaris	Població infantil que presenta	2022-2025	- Posada en marxa del Servei (Si/No)		Servei de Valoració i Orientació de la

d'integració en la comunitat	a menors amb diversitat funcional per adquirir autonomia en la seva mobilitat	trastorns en el desenvolupament o que està en risc de patir-ne		-Nombre de persones usuàries - Nombre persones treballadores adscrites al programa		Discapacitat i la Dependència
Ampliació del servei d'ajuda a domicili a nuclis familiars amb infants en situació de dependència i malalties greus. Acords de Bellver	Necessitat de recolzament a les famílies en les tasques de cura i protecció dels menors. Dificultats per la conciliació de la vida familiar, laboral i social de les famílies amb menors en situació de dependència i malalties greus. Manca de serveis que contribueixin a que els menors puguin tenir les seves necessitats bàsiques cobertes, Manca d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes	Població infantil en situació de dependència o amb malalties greus	2022-2025	- Posada en marxa del Servei (Si/No) - Nombre de menors atesos - Hores mensuals d'atenció - Nombre de professionals adscrits al programa		?

EIX 2. Assolir i mantenir l'autonomia de persones en risc i en situació de dependència

Mesures	Descripció	Destinataris	Temporalització	Evidències	Pressupost	Unitats implicades
Consolidació del Servei de Promoció de l'autonomia personal i prevenció de situacions de dependència	Necessitat de serveis d'estimulació cognitiva, de reball físic esportiu, de foment dels entorns de relació Importància de la Prevenció de l'aparició o agreujament de malalties i discapacitats	Persones en situació de dependència	2022-2025	-Nombre de sessions realitzades - Nombre de professionals adscrits al programa	352.452,00 € anuals	Direcció General d'Atenció a la Dependència
Servei de Suport tecnològic	Manca de coneixement per part de les persones usuàries de les noves tecnologies al servei de les persones dependents.	Persones en situació de dependència	2022-2025	- Nombre de sessions - Nombre de persones ateses - Mitjana sessions per persona usuària	259.200,00 €	Direcció General d'Atenció a la Dependència
Universalització del Servei de teleassistència domiciliària	Institucionalització primerenca de determinades persones que amb els suports necessaris, podrien romandre a casa seva. Desgast de les persones cuidadores. Dificultats per la conciliació de la vida familiar, laboral i social de les famílies de	Persones en situació de dependència, persones grans que viuen soles i persones amb discapacitat	2022-2025	- Nombre de persones usuàries de teleassistència per sexe i grup d'edat i grau de dependència - Nombre de persones usuàries de teleassistència avançada - Nombre de dispositius de teleassistència avançada per tipus	6.346.560,00 €	Direcció General d'Atenció a la Dependència

	<p>persones en situació de dependència</p> <p>Manca d'igualtat entre homes i dones</p> <p>Necessitat d'atenció immediata de les necessitats i demandes de les persones usuàries davant de contingències mèdiques, personals o socials.</p> <p>Necessitat d'atendre i de reduir els sentiments de soledat, angoixa i ansietat davant de les persones dependents davant la possibilitat de quedar soles als seus domicilis.</p> <p>Evitar oblits de cites i activitats de les persones dependents mitjançant avisos d'agenda</p> <p>Reducció dels sentiments de soledat, angoixa i ansietat.</p>			<p>- Nombre de trucades de seguiment</p> <p>- Nombre d'avisos d'agenda</p>		
--	--	--	--	--	--	--

Línia estratègica 2. Provisió de suports per a que les persones dependents puguin viure als seus domicilis

EIX 1. Afavorir que les persones dependents puguin romandre al seu domicili el major temps possible mitjançant suports professionals i serveis de proximitat

Mesures	Descripció	Destinataris	Temporalització	Evidències	Pressupost	Unitats implicades
Ampliació de places de centre de dia	<p>Places de centre de dia insuficients per fer front a la demanda.</p> <p>Institucionalització primerenca de determinades persones que, tot i necessitar un suport quotidià fora del seu domicili, poden mantenir un vincle amb l'entorn</p> <p>Dificultats per la conciliació de la vida familiar, laboral i social de les famílies de persones en situació de dependència</p> <p>Manca d'igualtat entre homes i dones</p>	Persones en situació de dependència		- Nombre de noves places de centre de dia	64.234.414,00€ és el cost estimat de la construcció de noves places de centre de dia previstes en el Pla d'Equipaments de la Conselleria d'Afers Socials	Direcció General d'Atenció a la Dependència. Direcció General de Planificació, Equipaments i Formació
Impuls dels serveis de cures a l'entorn	<p>Institucionalització primerenca de determinades persones que, tot i necessitar un suport</p>	Persones en situació de dependència				Direcció General d'Atenció a la Dependència

	<p>quotidià fora del seu domicili, poden mantenir un vincle amb l'enton.</p> <p>Dificultats per la conciliació de la vida familiar, laboral i social de les famílies de persones en situació de dependència</p> <p>Manca d'igualtat entre homes i dones</p>					
<p>Reforçament del servei d'ajuda a domicili</p>	<p>Necessitat d'atendre al seu domicili a persones que per manca d'autonomia personal, dificultats de desenvolupament o problemàtiques familiars especials no poden dur a terme de manera autònoma tasques habituals de la vida quotidiana.</p> <p>Places insuficients per fer front a les necessitats de les persones usuàries.</p> <p>Dificultats per la conciliació de la vida familiar, laboral i social de les famílies de persones en situació de dependència.</p> <p>Manca d'igualtat entre</p>	<p>- Persones en situació de dependència o en risc social</p>	<p>2022-2025</p>	<p>- Increment del nombre de persones usuàries del servei d'Ajuda a Domicili (SAD Social+ SAD Dependència) - Hores de SAD mensuals de mitjanes per persona usuària.</p>		<p>Direcció General d'Atenció a la Dependència</p>

	homes i dones.					
Servei de menjar a domicili	<p>Necessitat d'alimentació adient i de qualitat</p> <p>Deteriorament de la qualitat de vida per una dieta inadequada.</p> <p>Necessitats de prevenir situacions de risc domèstic que es poden produir en el procés de preparació del menjar.</p> <p>Dificultats per la conciliació de la vida familiar, laboral i social de les famílies de persones en situació de dependència.</p> <p>Manca d'igualtat entre homes i dones.</p>			<p>- Nombre de persones usuàries del Servei de menjar a Domicili</p> <p>- Nombre de menjars distribuïts</p>		Direcció General d'Atenció a la Dependència

EIX 2. Promoure l'eliminació de barreres arquitectòniques a les llars i a l'accés de a les llars per facilitar que les persones dependents puguin romandre a casa seva el major temps possible

Mesures	Descripció	Destinataris	Temporalització	Evidències	Pressupost	Unitats implicades
Eliminació de barreres arquitectòniques a la llar i a l'accés a la llar	<p>Institucionalització de persones que poden viure a la seva si s'eliminen les barreres arquitectòniques existents.</p> <p>Limitació de la mobilitat de</p>	Persones amb discapacitat, física o auditiva, persones amb mobilitat reduïda , persones grans	2022-2025	<p>- Nombre de reformes / adaptacions subvencionades</p> <p>-Nombre de persones dependents que han estat beneficiàries de reformes</p>		Direcció General d'Atenció a la Dependència

	<p>persones dependents que romanen als seus domicilis per les dificultats d'accés al seus domicilis.</p> <p>Dificultats per a la realització de tasques quotidianes a la llar per l'existència de barreres arquitectòniques.</p> <p>Dificultats per la conciliació de la vida familiar, laboral i social de les famílies de persones en situació de dependència.</p> <p>Manca d'igualtat entre homes i dones.</p>					
--	---	--	--	--	--	--

Línia estratègica 3. Serveis per a cuidadors/res i familiars de persones dependents

EIX 1. Impulsar la formació a familiars de les persones dependents

Mesures	Descripció	Destinataris	Temporalització	Evidències	Pressupost	Unitats implicades
Formació i assessorament per a familiars de persones en situació de dependència	Necessitat d'oferir pautes i eines a les persones cuidadores per a curar de manera personalitzada alhora que es fomenta la autonomia i independència.	Persones cuidadores de persones en situació de dependència o discapacitat	2022-2025	- Nombre de materials publicats - Nombre de formacions realitzades - Nombre de persones que han accedit a la		Direcció General d'Atenció a la Dependència

	<p>Necessitats d'abordar una millora de les relacions d'ajuda</p> <p>Necessitat de donar</p> <p>Necessitat d'evitar que la manca d'autocura de les persones cuidadores derivi en situacions de risc per a les pròpies persones cuidadores i per les persones dependents</p> <p>Dificultats per la conciliació de la vida familiar, laboral i social de les famílies de persones en situació de dependència.</p> <p>Manca d'igualtat entre homes i dones.</p>			formació		
--	--	--	--	----------	--	--

EIX 2. Augmentar la cobertura dels serveis de respir per a familiars de persones dependents

Mesures	Descripció	Destinataris	Temporalització	Evidències	Pressupost	Unitats implicades
Augmentar les places residencials de respir	Donar alternatives a les persones cuidadores davant situacions d'estrès i ansietat, compromisos familiars i reunions, necessitats de cures d'altres membres de la família, realització d'obres al domicili, situacions	Persones cuidadores de persones en situació de dependència o discapacitat	2022-2025	- Nombre de noves places residencials de respir		Direcció General d'Atenció a la Dependència

	<p>complicades a nivell personal o familiar,...</p> <p>Evitar l'empitjorament de la qualitat de vida de les persones cuidadores. Necessitat d'alleujar la sobrecàrrega física, psíquica i emocional de les persones cuidadores.</p> <p>Necessitat d'evitar que la manca d'autocura de les persones cuidadores derivi en situacions de risc per a les pròpies persones cuidadores i per les persones dependents</p> <p>Dificultats per la conciliació de la vida familiar, laboral i social de les famílies de persones en situació de dependència.</p> <p>Manca d'igualtat entre homes i dones.</p>					
Posada en marxa del servei de respir a la llar per franges de 4 a 12 hores.	<p>Dona alternatives a les persones cuidadores davant situacions d'estrès i ansietat, compromisos familiars i reunions, necessitats de cures d'altres membres de la</p>	<p>Persones cuidadores de persones en situació de dependència o discapacitat</p>	<p>2022-2025</p>	<p>Posada en marxa del Servei (Si/No) Nombre de places del servei</p>		<p>Direcció General d'Atenció a la Dependència</p>

	<p>família, realització d'obres al domicili, situacions complicades a nivell personal o familiar,...</p> <p>Evitar l'empitjorament de la qualitat de vida de les persones cuidadores. Necessitat d'alleujar la sobrecàrrega física, psíquica i emocional de les persones cuidadores.</p> <p>Necessitat d'evitar que la manca d'autocura de les persones cuidadores derivi en situacions de risc per a les pròpies persones cuidadores i per les persones dependents</p> <p>Dificultats per la conciliació de la vida familiar, laboral i social de les famílies de persones en situació de dependència.</p> <p>Manca d'igualtat entre homes i dones.</p>					
--	--	--	--	--	--	--

EIX 3. Treballar pel reconeixement econòmic de familiars cuidadors

Mesures	Descripció	Destinataris	Temporalització	Evidències	Pressupost	Unitats implicades
Reconeixement econòmic per a persones familiars que han renunciat a part o a la totalitat de la seva jornada laboral per a prendre cura de persones dependents	<p>Pèrdua de poder adquisitiu de les persones cuidadores</p> <p>Manca de drets de persones cuidadores</p> <p>Dificultats per la conciliació de la vida familiar, laboral i social de les famílies de persones en situació de dependència.</p> <p>Manca d'igualtat entre homes i dones.</p>	Persones cuidadores de persones en situació de dependència	2022-2025	- Nombre de persones cuidadores que perceben aquesta compensació per sexe		Direcció General d'Atenció a la Dependència
Cotització a la Seguretat Social per a les persones familiars que han renunciat a part de la seva jornada laboral per a prendre cura de persones dependents	<p>Pèrdua de poder adquisitiu de les persones cuidadores</p> <p>Manca de drets de persones cuidadores</p> <p>Dificultats per la conciliació de la vida familiar, laboral i social de les famílies de persones en situació de dependència.</p> <p>Manca d'igualtat entre homes i dones</p> <p>Evitar situacions de vulnerabilitat a mig i llarg termini de persones cuidadores per manca de cotització</p>	Persones cuidadores de persones en situació de dependència	2022-2025	- Nombre de persones cuidadores que cotitzen a la Seguretat social per la tasca de cures per sexe		Direcció General d'Atenció a la Dependència Seguretat Social

Línia estratègica 4. Ampliació i millora dels serveis residencials i de centre de dia per a persones dependents.

EIX 1. Augmentar el nombre de places residencials per a gent gran per fer front a les necessitats d'atenció

Mesures	Descripció	Destinatari	Temporalització	Evidències	Pressupost	Unitats implicades
Ampliació de places públiques de residència	<p>Nombre de places residencials insuficients per fer front a la demanda i molt per davall del nombre recomanat per la OMS</p> <p>Dificultats per la conciliació de la vida familiar, laboral i social de les famílies de persones en situació de dependència.</p> <p>Manca d'igualtat entre homes i dones.</p>	Persones dependents que no puguin continuar vivint al seu domicili	2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> - Nombre de noves places residencials a la Xarxa Pública de Dependència per municipi - Nombre de noves places residencials a la Xarxa Pública de Dependència a partir de convenis o concerts per municipi - Places residencials per cada 100 persones majors de 65 anys 		Consorci de Recursos Socio-sanitaris i Assistencials de les Illes Balears

EIX 2. Augmentar el nombre de places de centre de dia per fer front a les necessitats d'atenció

Mesures	Descripció	Destinataris	Temporalització	Evidències	Pressupost	Unitats implicades
Ampliació de places públiques de centre de dia per a persones en situació de dependència	<p>Places de centre de dia insuficients per fer front a la demanda.</p> <p>Institucionalització primerenca de determinades persones que, tot i necessitar un suport quotidià fora del seu domicili, poden mantenir un vincle amb l'entorn</p> <p>Dificultats per la conciliació de la vida familiar, laboral i social de les famílies de persones en situació de dependència</p> <p>Manca d'igualtat entre homes i dones</p>	Persones en situació de dependència, que per poder continuar vivint al seu domicili necessiten un servei de centre de dia	2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> - Nombre de places de nova construcció de centre de dia a la Xarxa Pública de Dependència per municipi - Nombre de noves places de centre de dia a la Xarxa Pública de Dependència partir de concerts a convenis per municipi - Nombre de places de centre de dia per cada 100 persones majors de 65 anys		<p>Consorci de Recursos Sociosanitaris i Assistencials de les Illes Balears</p> <p>Servei de planificació social?</p>

EIX 3. Foment de l'alimentació saludable i de KM 0 a residències i centres de dia. (Acords de Bellver)

Mesures	Descripció	Destinataris	Temporalització	Evidències	Pressupost	Unitats implicades
Introducció de la utilització de matèries primeres de km 0 a les bases de licitació per les empreses proveïdores de serveis de cuina de residències i centres de dia.	<p>Les persones majors tenen unes necessitats d'alimentació específiques relacionades amb la seva edat i amb el tipus de problemes de salut que solen presentar. És imprescindible oferir una alimentació ajustada.</p> <p>Els consum de productes de km 0, a més de contribuir a dinamitzar l'economia local, garanteixen una qualitat superior gràcies a que es reben en el seu punt òptim de maduració gràcies a la proximitat entre el productor i el lloc de consum.</p>	Persones usuàries de residències i centres de dia de la Xarxa pública d'Atenció a la Dependència.	2022?-2024	Projecte elaborat (SI(NO) Nombre de residències i de centre de dia que han inclòs a les bases de licitació la utilització de matèries primeres de km0.		Direcció General d'Atenció a la Dependència